

**Memoriale Ad Eminentissimum Et Reverendissimum
Cardinalem De La Cveva E Sacra Congregatione Sanctæ
Inquisitionis Circa Qverimoniam Frivolam Iansenianam
DD.P.S.I. Contra Theses Theologicas Et Libellvm ...**

Bivero, Pedro de

[S.l.], [ca. 1641]

Quantvm Ad Theses Theologicas De Gratia Et Libero Arbitrio, Contra Cor.
Iansenii Avgvstinvm Defensas Apud PP. Societatis Louanij die 22. Martij M.
DC. XLI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73733)

3

QUANTVM AD
THESES THEOLOGICAS
DE GRATIA
ET
LIBERO ARBITRIO,
CONTRA
COR. IANSENII AVGVSTINVM
DEFENSAS
Apud PP. SOCIETATIS
Louanij die 22. Martij M. DC. XLI.

Eminentissime Domine,

QMNES pij & modesti obstupuerunt Patrum Societ. impetum animorum & splendidissimam bilem. Nam Theses eiusdem cum Augustino Ianseniano genij (quas hic ad calcem libelli inspiciendas recudi) à 13. annis apud PP. Minoritas Hibernos publice, oppugnantibus etiam Patribus Societ. propugnata Louanij fuerant; silentio, aut nullo qui in publicum exiret, tumultu. Vnde apparet (& ipsi etiam mihi vltro fassi sunt) nullo alio calore in flammis istas exaruisse, quam animoso zelo defendendi quosdam suos Authores, quos in Semi-Pelagianorum errores imprudenter lapsos Iansenius dixerat: Si enim à nominibus nostrorum abstinisset; inquebant mihi, Iansenij liber, vt ceteri solent, sine cuiusquam remora, per omnium manus ambulasset. Vnde rationes alie, quas iam commenti sunt videntur solum esse pretextus; & peccato, quod Iansenio & testamenti eius executoribus affricant, edendi librum de gra-

QMNES pij & modesti obstupuerunt Patrum Societatis constantiam animorum, & splendidissimum zelum. Nam etiam si Theses eiusdem cum Augustino Ianseniano genij (sunt qui dicant & calami) à 13. annis apud PP. Minoritas publicè oppugnantibus Patribus Societatis, propugnatae Louanij fuerunt, silentium iam amplius minimè censuerunt. Vnde apparet nullo alio calore in flammis istas sancti sui zeli exaruisse, non tam vt defenserent quosdam suos Auctores, in quorum opiniones more scholastico, & exercendi ingenij gratià tunc disputatum est, quam tuendi potius veram fidem eximendi quæ suos à notâ Semi-Pelagianorum, quam falsò illis Iansenius imposuerat. Vnde rationes alie, quas Ianseniani iam commenti sunt, videntur esse pretextus, & peccato, quod Patribus affricant edendi Theses de Gratià contra prohibitionem S.D.N. Pontificis, ipsi se executores testamenti foediùs contaminarunt, imò & ipse dum viueret Iansenius

A 2

ria contra prohibitionem S. D. N. Pontificis, ipsi multò se sædiùs contaminaverunt contumeliosissimis istis The-
sibus.

Sed Theſibus agere licitum, in-
quunt, studio indaganda veritatis.
Etiãne, quando Theſes liber totus
erit? Igitur nimis simplex Iansenius,
qui Augustinum suum Theſes non
appellauerit. Deinde Tannerus, Ma-
rarius, aliique Societatis Theologi non
valde Religiosi Pontificia prohibitionis
nuper fuisset videntur, dum in om-
nem diuinam gratiam & liberi arbi-
trij materiam liberaliter se diffude-
runt. Francisci Suarez quidem extol-
lunt obedientiam. Sed quid de tota re
auxiliorum censeat, satis ex opusculis
eius & libris ipsis de Gratia patet. Et
ut insignem, quam meretur, in Se-
dem Apostolicam, obseruantiam of-
tenderet, debuit sanè ter admonitus,
ut ferunt, corrigere que de confessione
sacramentali perperam posita er-
rant; nec postea liber eius iisdem ma-
culis deformis in lucem exire.

Vrgent quoque Octauij Episcopi
Colatini, quondam hic Nuntij, præ-
ceptum sub pœna excommunicationis
latæ sententiæ, ne alterutra pars alte-
ram hæreseos aut eius suspitione ausu
temerario condemnare præsumeret:
In quod ipsi iterùm sanè aperte impe-
gisse videntur, cum R^{mum} D. Iansenium
hereticis erroribus iuxta Lutherum &
Caluinum ponunt: & eum toto libro acer-
bè, si non crudeliter, dilacerant.

Virum enim vndique præclarissimum,
ingenio sublimem, doctrinâ incomparabilem,
pietate & amore diuino flagrantissimum,
moribus & totâ vitâ integerrimum,
Episcopali dignitate fulgentem, tanquam
scurrâ & nihili hominonem, in scenam pro-
ducunt

fenius contumeliosissimo (si regeſere
licet) suo libro.

Theſibus agere licitum studio in-
dagandæ libertatis, etiam quando ex
Theſibus liber totus erit, vt publice
defendantur: Igitur non nimis sim-
plex Iansenius, cum Augustinum
suum in publicis Disputationibus dis-
cutendum non exposuerit, ne larua
sui Augustini detegeretur, & impe-
diretur. Deinde Tannerus & Ma-
rarius valdè Religiosi Pontificiæ prohi-
bitionis fuissent, si non rebelles (vt
nuper Ianseniani nominati) sed mo-
niti parati essent desistere ab opere,
dum in Diuinæ gratiæ, & liberi ar-
bitrij materiam liberaliter se diffude-
runt. Et quidem pro meritis Francisci
Suarez extollitur obedientia. Est, quid
de tota re auxiliorum censeat, satis
ex opusculis eius, & libris ipsis de
Gratia pateat. Et vt insignem, quam
meretur in Sedem Apostolicam ob-
seruantiam, ostenderet; expositionem
congruam Pontificalis Decreti de
Confessione sacramentali per litteras
quam Confessionem numquam admi-
ſerat, omisit.

Vrgendum quoque Octauij Episcopi
Calatini quondam hic Nuntij præ-
ceptum sub pœna excommunicationis
latæ sententiæ, ne alterutra
pars alteram hæreseos, aut eius suspi-
cione ausu temerario condemnare
præsumeret. In quod sanè aperte im-
pegisse videtur Iansenius, & videntur
ij, qui tam graues Patres & Auctores
Societatis iuxta Pelagium & Semi-
Pelagianos positos acerbè, si non cru-
deliter, dilacerant.

Quos Pontifices ipsi iudicant vi-
ros vndique præclarissimos, ingenio
sublimes, doctrinâ incomparabiles,
pietate & amore diuino flagrantissi-
mos, moribus & tota vitâ integerrimos,
Episcopali dignitate fulgentes, tanquam
nihil hominum.

Tela ingesta.

ducunt, & traducunt in pompam: vi-
rum modestissimum vocant Thra-
sonem, sincerissimum & candidissi-
mum, impostorem; submisit, & in
humili S. Augustini officina ad v-
nguem expolita anima ubique accu-
sant, arrogantiam, petulantiam,
supercilium; & adhuc mirantur, &
eum infamant, quod veritus ne liber
semicusus & informis ab aduersariis
opprimeretur, si fama præcox eum
vulgasset, domesticâ & secretâ Ty-
pographiâ cogitauerit excudere! Quâ
prudenti & iusto metu id agitauerit,
tempestate suâ aduersarij iam satis
probant.

Et hæc quidem ab illis, qui infam-
iæ genus omne suo aspersum
nomini, Christianæ charitatis
igne, pollunt, solentque conco-
quere.

Ita inquit, ast hæreseos labe
commaculati eos, qui vitam &
sanguinem Orthodoxæ religioni
propagandæ consecrarunt, & im-
placabile bellum hæreticis indi-
xerunt, enimvero id minimè fe-
rendum.

Sed Iansenius hæreticos eos non ap-
pellat, sed quod Suarez de Vazquo,
quod Bellarminus de eodem, Molina,
Lessio, in Pelagij quosdam errores,
non sponte, sed imprudenter, dicit in-
cidisse. Alias labores eorum pro Eccle-
sia communi Matre lubens in viuis ag-
nouit Iansenius; modò cogitarent se
non solos esse, & patienter sinerent alios
etiam in parte aliqua Dominica vi-
nea talentum impendere; modò per-
penderent, doctrinam ordinis sui non
esse fidem Ecclesia, nec hanc à Molina,
Lessio, Suario, Vazquo, Iansenio fi-
lius suis, sed à Christo sponso depende-
re. Si murmur, etiam plebis, & Reli-
giosorum diuersi Ordinis attendere voluisset, plura fortasse potuisset addere.

Tela regesta.

homunciones, ne dicam scurras, in sce-
nam librariam producit, & in pompam
traducit Iansenius; viros modestissi-
mos, maximè gloriosos vocat, hoc est,
Thrasones: sincerissimos & cãdidissimos
scriptores, falsorum testimoniorũ alle-
gatores, hoc est, impostores, & in humi-
li S. Ignatij officina ad vnguem expoli-
tas animas accusat arrogantia, petulan-
tia, supercilij. Vnde non mirum quod
veritus, ne liber semiexcusus & infor-
mis supprimeretur, si fama præcox
eum euulgasset, domestica, & secreta
typographia cogitauerit excudere.
Quam prudenti & iusto metu id agi-
tauerit, tempestat ipsa, quam suo
excitauit libro, fat probat.

Et hæc quidem ab illo, qui ante in-
famiam genus aspersum nomini Societatis
charitatis igne, prætexens rellum, se conto-
quere posse præsumpsit.

Ita sit. Ast hæreseos labe contaminari
eum, qui vitam & sanguinem Orthodoxæ
religionis paratus esset consecrare, & impla-
cabile bellum indixerit Pelagianis, & Se-
mi-Pelagianis; id, inquit, minimè feren-
dum: & tamen non ferri solum, sed et-
iam gratias agi volunt pro falsis erro-
ribus falsò defensoribus Christianæ
veritatis impositis.

Nemo hactenus Iansenium hæreti-
cum appellauit, sed in quosdam erro-
res non spontè, sed imprudenter di-
cunt incidisse. Aliàs quid laborauerit
libenter agnoscunt: modò cogitaret
se non solum esse, & patienter sineret
alios etiam in parte aliqua stare pro S.
Augustino: modò perpenderet do-
ctrinam suam non esse fidem Eccle-
siæ, sed à Christo sponso suo depende-
re. Si murmur etiam plebis, & Reli-
giosorum diuersi ordinis circa eius li-
bros attendere voluissent, plura for-
san possent adicere.

Quod

Tela ingesta.

Quod hominem peste, morte inopinâ sublatum, suggerunt: tanquâdem Gallis improperare possunt de S. Ludouico. Alij Iansenium miraculo tunc ablatum credunt, quando diuinum illud AVGVSTINI Opus ad calcem perduxerat, cui absoluen-do se à Deo creatum, dicere solitus erat.

Vnde aliquot diebus ante morbum & mortem, cum paucula lineola ducenda superessent, domestici mirati sunt insolitam hilaritatem morum & vultus; cum aliâs tranquillâ & perpetuâ seneritate undique soleat esse compositus.

Sed Hollandus fuit, inquit, Iansenius. Adicere etiam poterant, ex patria Adriani VI. Pont. Max. Ruardi Tapperi, Martini Dorpij, Cunerij Petri, Adami Sasboldi, Iac. Iansoni, Iac. à Castro, Guil. Lindani, (quem Card. Baronius, Non tantum omnis generis litterarum eruditione clarissimum, verum etiam egregij Confessoris fidei nobilitatum insignibus dicit: Quippe qui exilia, proscriptiones, ærumnas incredibiles, ac mortes ferè frequentes inconcusso robore fidei causâ sustinuerit) Gasparis Barzæi (qui fuit & primis S. Ignatij discipulis, & Xauerij per Indias comes indiuiduus) Petri Canisij, & tot illustrium è Societate Iesu virorum conterraneus. Sed non idèd esse desit ex pago Prouinciarum rebellium & infidelium. Nisi velis Hollandiam fidelem Regi, & fideiorem Ecclesiæ nuncupare, sicut & nuncupas, sed per antiperistasi. Ut enim lucernæ clariùs micant in tenebris densæ noctis, ut ignis antiperistasi frigoris vehementiùs inardescit; ita Religionis Catholice feruor in Hollandis & vicinis rebellibus Prouinciis hæreticorum ambitu magis accenditur & flammescit. Certe qui Iansenium nouerunt, nihil illo fuisse dicunt fide constantius, charitate flagrantius, spe excelsius. Non dubitant, quin Dei gratiâ, in publico Theatro orbis, si occasio tulisset, ceruices, & to-

Tela regesta.

Quod hominem peste, morte inopinâ sublatum suggeritur, non obicitur; nec est cur comparetur cum S. Ludouico, quem sanctum adhuc in vitâ, nec in morte fuisse constat. Nec est cur Iansenius miraculosâ prouidentia conseruatus credatur, donec deatum illud Augustini opus ad calcem produxisset, cui absoluen-do se à Deo creatum (suâ modestiâ) dicere solitus erat.

Ne dies efflet sine lineâ, aliquot diebus ante mortem, cum paucula lineola ducendâ superessent (vtinam illæ forent rectæ) domestici mirati sunt insolitam hilaritatem morum & vultus; cum aliâs non nihil morosus esset, sicut in verbis suis seipsum prodit

Sed Hollandus fuit Iansenius. Non abnuo. Fuit ex patriâ Adriani VI. Pontificis Maximi, Ruardi Tapperi, Martini Dorpij, Cunerij Petri, Adami Sasboldi, Iacobi Iansoni, Iacobi à Castro, Guiljelmi Lindani (quem Cardinalis Baronius, Non tantum omnis generis litterarum, verum etiam egregij Confessoris fidei nobilitatum insignibus dicit: Quippe qui exilia, proscriptiones, ærumnas incredibiles, ac mortes ferè frequentes inconcusso robore fidei causâ sustinuerit) Gasparis Barzæi (qui fuit & primis S. Ignatij discipulis, & Xauerij per Indias comes indiuiduus) Petri Canisij, & tot illustrium è Societate Iesu virorum conterraneus. Sed non idèd esse desit ex pago Prouinciarum rebellium & infidelium. Nisi velis Hollandiam fidelem Regi, & fideiorem Ecclesiæ nuncupare, sicut & nuncupas, sed per antiperistasi. Ut enim lucernæ clariùs micant in tenebris densæ noctis, ut ignis in antiperistasi frigoris vehementiùs inardescit; ita Religionis Catholice feruor in Hollandis, & vicinis rebellibus Prouinciis hæreticorum ambitu magis accenditur, & flammescit. Nemo est qui nesciat Doctores Catholicos Hollandiam tulisse; tulit & viros pios, sed plures

Tela ingesta.

rum corpus pro fide Catholica laniandum animosissimè obtulisset, inter cruentas carnificum manus tam impavidus, aut fortasse magis, quàm illi qui pessimo exemplo, tam incomparabilis & sanctissimi Episcopi fidem suspectandam orbi theatralibus suis disputationibus propinant. Vir etiam erat, tam veritatis amans, inconcussi animi, & firmi pectoris, ut Regibus & Principibus intrepidus audeat verum dicere, quibus hodie alij adulantur, aut rerum futilium & caducarum metu auriculas demittant, nec rotum edicere audeant quod è Rep. & salute Principum esse sciunt.

Quantum ad doctrinam Theſum & hæreses quæ obiectantur Iansenio, debuissent auctores S. Augustinum cum Iansenio in eodem Parallelo iuxta Lutherum & Calvinum componere. Nihil enim Iansenius à se dicit, sed omnia ex S. Augustino; & tantâ doctrinæ catenatione ac euentiâ Augustini sensum esse ostendit, ut omnes qui tranquillâ mente ad lectionem accedunt, iurare penè ausing, intimam S. Augustini mentem attigisse. Aut si aduersarij negent, & viri sunt, calamum arripiant, catenam illam frangant, & aliorum S. Doctoris sensum deducant.

Non est satis vocasse PSEUDO-AUGVSTINVM, restituant nobis verum pro mendaci, & ostendant se aliquot mensium spatio amplius in S. Augustino, quàm Iansenium annis XXII. profecisse. Sed non facient, & purga-

Tela regesta.

7

plures hæreticos Deo, & Regi suo rebelles. Et certè qui Societatem, & Iansenium norunt, dicunt illo esse, & fuisse fide constantiorem, charitate flagrantiorè, & spe eminentiorè. Non dubitant quin Dei gratia in publico Theatro orbis, si occasio tulisset, ceruices & totum corpus pro fide Catholica animosissimè obtulisset, inter cruentas carnificum manus tam impavidus, sed (phrasi Hispanica) dubitat Augustinus; an fortasse magis, quàm illi qui piissimo exemplo tam incomparabilis Cenforis in carpèdo & sentièdo, doctrinam suspectandam Scholasticis suis Theſibus propinant. Sunt enim viri tam veritatis amantes, inconcussi animi & firmi pectoris, ut Regibus & Principibus audeant dicere qualis Iansenius sit; quales & Ianseniani, nec auriculas demittant, sed rotum edicant, quod è Republica Christiana, & salute spiritali Principum esse sciunt.

Quantum ad doctrinam Societatis, & hæreses quæ obiectantur à Iansenio, debuissent non Augustinum suum, sed S. Augustinum aliosque Patres cum Patribus Societatis in eisdem Parallelis iuxta Pelagium, & Semipelagianos componere. Nihil enim dicunt Patres, sed ea omnia ex S. Augustino, aliisque sacris Doctoribus, & tantâ doctrinæ catenatione, & euentiâ Augustini & ceterorum sensum ostendunt, ut omnes qui tranquillâ mente ad lectionem accedunt, iurare penè ausing, intimam eorum mentem attigisse. Aut si aduersarij negent, & viri sunt, calamum arripiant: catenam illam frangant, & aliorum sanctorum Doctorum sensum deducant; prodeant in campum, ne è cuniculis leporinis loquantur.

Non est satis vocasse Pseudo-Augustinum: restituant nobis verum pro mendaci, & ostendat se Iansenius annis XXII. amplius in S. Augustino quàm spatio plurium annorum Patres Societatis profecisse. Sed non fecit, & purgatores Iansè-

Tela ingesta.

purgatiores apud eos, ut audiimus, non obscure vident. Ideo S. Augustini mentionem & nomen timent, maluntque ad Patrum vetustiorum tribunal, quando Pelagianis nondum litigantibus, ut ait Augustinus lib. 1. contra Iul. cap. 6. securius loquebantur, causam totam deferre. Tentavit idem Iulianus, & tamen Apostolica Sedis sententia, vni victori Augustino damnatus est.

Nulla igitur, nulla (reclamant alij) à capite ad calcem insolentissimarum Thesium, est Iansenij hæresis, nisi etiam (quod credere impium) sit Augustini. Quæ enim ex Augustino aduersarij pro se rapiunt, obscuro ferè quidam textus sunt, quos sibi obiicit & optimè explicat Iansenius, si attendere vellent: id est, tela sunt à Iansenio iam fracta, quorum fragmina in eum languida manu regerunt.

Probationes deinde ex Scripturâ sacra, Conciliis, Patribus, Scholasticis, quales & quàm perturbata: verba, sententias, sensus contorquent, mutant, conturbant, ut Iansenio valeant impingere. Vbi Augustinus dixit, verum est omnino omnes homines hoc posse, si velint: ipsi rescribunt, Augustinum ipsemet dixisse, omnes omnino posse si velint. Bullæ Pij V. & Gregorij XIII. quæ incipit, Ad futuram rei memoriam, os detorquent, ut dicat, Ad perpetuam rei memoriam. & non perpetuam litteris capitalibus scribunt; addentes, propositiones illas, non dumtaxat ad tempus fuisse prohibitas, sed ad PERPETUAM rei memoriam DAMNATAS, PROSCRIPTAS, ABOLITAS; ubi tamen in Bulla non habetur, proscribendi, verbum, sed, circumscribendi: nec perpetuam, sed futuram.

Vocem tamen, eidem Bullæ perpetuam assutam, aiunt apud solum Vasquium reperiri; cum Suarez etiam eam inserat, & in explicatione mentis Pontificum, ea se adiuvet.

Sed

Tela regesta.

Ianseniani, ut audiimus, non obscure vident. Ideo mentionem & nomen magnorum Theologorum timent, maluntque ad sui & noui Augustini tribunal, quando Pelagianis nondum litigantibus, ut ait antiquus & verus, lib. 1. contra Iulian. securius loquebantur, causam totam deferre. Tentavit idem Iulianus, & tamen Apostolicæ Sedis sententia, vni vero & victori Augustino damnatus est.

Nulla igitur, nulla (reclamant alij) à capite ad calcem solentissimarum Thesium est doctrina, quæ verè non sit Augustini. Quæ enim ex Augustino Iansenius pro se rapit, obscuro ferè quidam textus sunt, quos conicit, & sibi obiicit, ac malè explicat, si attendere vellent, id est, tela sunt in Thesibus iam fracta, quorum fragmina in earum defensores manu languida vnus typographi regerunt.

Probationes deinde ex Scripturâ sacra, Conciliis, Patribus, & Scholasticis quales, & quàm perturbata: verba, sententias, sensus contorquet, mutat, conturbat, Iansenius, ut bonis Patribus valeat impingere. Vbi Augustinus dixit, Verum est omnino omnes homines hoc posse, si velint: ipsi verè sentiunt Augustinum ipsemet dixisse, omnes per gratiam Dei posse si velint. Bullæ Pij V. & Gregorij XIII. quæ incipit, Ad futuram rei memoriam, os obseruant & accipiunt ac si dicat, Ad PERPETUAM rei memoriam, & non PERPETUAM litteris capitalibus, ut inuenitur, scribunt: addentes ritè ac rectè propositiones illas non dumtaxat ad tempus fuisse prohibitas, sed ad PERPETUAM rei memoriam DAMNATAS, PROSCRIPTAS, ABOLITAS, & licet in Bulla non proscribendi, sed circumscribendi, verbum habeatur, proscriptas passim eas vocat Iansenius, & Indicis Auctor.

In voce tamen eiusdem Bullæ, quæ apud Vasquium, & Suarium reperitur, autographum consulatur.

Sed

Tela ingesta.

Sed quia hoc Pontificium Diploma tanquam validum scutum Iansenio sæpe & S. Augustino opponunt aduersarij, sciant, Iansenium interpretationem eius à Vasquio, Bellarmino, & Toletis qui illud Louanij sub Gregorio XIII. publicauit, didicisse. Nec eam fortasse Suarez miraretur, si totam nati Diplomatis historiam perspectam habuisset.

Michael enim Baius magna eruditionis, eximia pietatis ac modestiæ vir (quarum virtutum encomia à Patribus Tridentinis, quò à Rege Catholico missus fuerat Louanium retulit) cum videret, ut ipse publicè factus est, apud hæreticos nostri æui, Theologiam Scholasticam, cuius ipse erat professor, propter eloquentiæ sordes & inusitatam in veteri Ecclesia phrasim, abire in risum & contemptum, statuit eam ad sacræ Scripturæ & SS. Patrum, præsertim S. Augustini stylium reducere. Hinc alij quidam, partim etiam in Baium emulatione (sic à maioribus accepimus) nouitate offensi, propositiones varias ex scriptis eius ceperunt colligere, & acerbis ac importunis Romæ sollicitationibus damnationem earum extorquere: Cessit importunitati Pius V. Pontifex: sed Spiritu sancto ita Sedem illam dirigente, ut non in veterum Pontificum & S. Augustini doctrinam Censura impingeret. Nam rogatus etiam Pontifex, ut unicuique propositioni suam notam inueneret, noluit, sed sufficere ad sedandas Academia contentiones & turbas existimauit, si omnes uniuersim prohiberet, quia inter eas, quedam hæreticæ, aut erroneæ, aut suspectæ, aut temerariæ, aut scandalosæ, & in pias aures offensionem immittentes respectiue, essent. Hinc quia non pauca ex illis, eadem fere verbis olim à S. Augustino sunt asserta, eruditi piique viri, & Toletus ipse, narrante Vasquio, quasdam propositiones veras esse existimant, &

idèd

Tela regesta.

9

Sed quia hoc Pontificium Diploma tanquam validum scutum Iansenio sæpe, & supposititio Augustino opponitur, sciant Ianseniani interpretationem à Vasquio, Bellarmino, & Toletis qui illud Louanij sub Gregorio XIII. publicauit, malè didicisse. Vnde eam indubiè miraretur Suarez cum totam nati Diplomatis historiam perspectam habuisset.

Michael enim Baius (cuius nomini in Theibus paritum) magnæ eruditionis, eximiæ pietatis ac modestiæ vir (quarum virtutum encomia à Patribus Tridentinis, quò à Rege Catholico missus fuerat, Louanium retulit) cum videret, ut ipse publicè factus est, apud hæreticos nostri æui, Theologiam Scholasticam, cuius ipse erat professor, propter eloquentiæ sordes, & inusitatam in veteri Ecclesia phrasim abire in risum & contemptum, statuit eam ad sacræ Scripturæ & SS. Patrum, præsertim S. Augustini stylium reducere. Hunc æmulandum sibi proposuit Iansenius numquam è cathedrâ sacram docens Theologiam, cuius deinceps Magister suus Augustinus, vel potius ipse voluit esse. Hinc alij quidam Baij libertate (sic à maioribus accepimus) & nouitate offensi, propositiones varias ex scriptis eius ceperunt colligere, & acerbis & opportunis Romæ conatibus damnationem earum negotiari. Cessit pijs votis Pius V. Pontifex: Spiritu sancto ita Sedem illam dirigente, ut doctrina quæ falsò S. Augustino adscribatur, (ut nunc adscribitur) damnaretur. Prohibuit omnes propositiones, alias tamquam hæreticas, alias ut erroneas, aut suspectas, aut temerarias, aut scandalosas, & in pias aures offensionem immittentes respectiue. Verum quidem est quia perpauca ex illis, ex septuaginta nouem, duas trese, eruditi piique viri, & Toletus ipse, narrante Vasquio, veras esse existimant, & idèd solùm prohibitas, quia insolenti Scholasticorum pulpitis loquē-

B di

Tela ingesta.

& ideo solum prohibitas, quia insolenti Scholasticorum pulpitis loquendi more, scandalum & turbas creent. Multos deinde ex iis articulos a se assertos negavit Baius, sed errore, aut malitia collectorum sibi ascriptos.

Ex his patet, longè melius Iansenium aliosque mereri de Sede Apostolica, qui articulos istos non inuito Pio Pontifice, doctrina S. Augustini molliter applicant, quam eos qui S. Augustinum violentè & obtorto collo ad quorundam articulorum asperitatem alludunt.

Potuisset quoque Iansenius telum aliud ex Romano armamentario, longè penetrabilius, quam istud Baianum, aduersariis obicere.

Diploma nempe Sixti IV. aduersus Petrum de Riuo Philosophum Louaniensem, quo tanquam inuicto, Facultas Theologica nuper vsa in certamine Lessiano. Damnauit enim hanc propositionem Sixtus: Quod ex inimpedibili per necessariam sequitur consequentiam, hoc inimpedibile est & necessarium; quam Philosophus ille publicè coactus est abiurare. Quid autem aliud Lessiani dicunt (inquebant Academici) quorum hoc est axioma: Quando aliqua suppositio non est in nostra potestate vt ea ponatur vel non ponatur; id quod per necessariam consequentiam ex ea sequitur, absolute necessarium est.

Ceteros omnes famosarum Thesum mendos & errores colligere, longum foret ac difficile. Innumeri enim pænesunt, & quo sæpius, aut plurimum oculi eas inspiciunt, densiores & magis enormes maculas in iis reperiunt.

SS. Pa-

Tela regesta.

di more diuerso per omnia ab Augustino scandalum & turbas creent. Multos deinde ex his articulis a se assertos negavit Baius, sed errore, aut malitia collectorum sibi ascriptos, sed surdis loquebatur, nec audiebatur.

Ex his patet Baianum & Baianos, Iansenium & Iansenianos malè mereri de Sede Apostolica, qui articulos istos doctrina S. Augustini molliter, & eneruiter applicant; S. Augustinum violentè, & obtorto collo ad quorundam articulorum asperitatem alludentes.

Potuisset quoque contra Iansenium aliud ex Romano armamentario longè penetrabilius, quam istud Baianum emitti.

Diploma nempe Sixti IV. aduersus Petrum de Riuo Philosophum Louaniensem. Damnauit enim hanc propositionem Sixtus: Quod ex inimpedibili necessariò sequitur, consequenter hoc inimpedibile est, & necessarium, quam Philosophus ille publicè coactus est abiurare: quoniam præiudicabat libertati, in cuius præiudicium non minorem Iansenius inducit necessitatem, vt inimpedibile sit resistere Gratia, & interdum non succumbere tentationi, & consequenter vtrumque necessarium. Longè aliud est illud axioma Lessianum, Quando aliqua suppositio non est in nostra potestate, vt ea ponatur, vel non ponatur, id quod per necessariam consequentiam ex ea sequitur absolute necessarium est. At illa suppositio talis est, vt non antecedentem, sed consequentem solum inducat necessitatem, quæ non destruit, sed adstruit humani arbitrij libertatem, vt & nos Compluti defendimus & è cathedra docuimus vbi Iansenius fuit, & nullus fuit.

Cetera omnia famosorum librorum Iansenij menda & errores colligere longum foret, ac difficile. Innumeri enim pæne sunt, & quo sæpius, aut plurimum oculi eas inspiciunt, densiores, & magis enormes maculas in

iis

Tela ingesta.

SS. Patrum verba perperam, decreta Conciliorum, quo non vadunt, per vim detorta; Iansenio qua non cogitavit afficta, aliaque multa cum deformia, & viris illis indigna, ut nemo Catholicus & virtutum ipsorum amans, existimare possit ista sponte, sed nimia festinatione opprimendi Iansenium, perpetrata esse.

Videntur enim librum eius carptim & celerrimè transcurrissè, ut hinc inde caperent qua in speciem videbantur hæreticorum erroribus alludere: ac deinde ex Scripturis, aliter à se quam ab Augustino intellectis, ex Conciliis, SS. Patribus, Scholasticis, tanquam laxa, utraque manu ineruditè ad obsterendum hostem accumulasse.

Nam ecce in exemplum: aiunt Iansenium cum Luthero & Caluino negare, gratiam cooperari voluntati, & tamen milites inculcat Iansenius, utramque in opus bonum instuere, sed gratia cooperationem non esse pedissequam voluntatis, ut in primo homine & Angelis; unde subtilissimè & præcisè loquendo, gratia operatur, quia operatio ab ea incipit, voluntas humana cooperatur, quia gratia eam ad simul operandum trahit. Scripturam istam, Qui omnes homines vult saluos fieri, sæpe & valde vrgent aduersus Iansenium, cum tamen non ignorent longè aliter, quam ipsi dissimulent accipi ab Augustino, & constanter eorum reieccisse interpretationem, qua etiam fuit Massiliensium: sufficiat nunc nobis vnicus locus ex Epist. 107. Manifestum est eos qui huic resistunt tam perspicuæ veritati, non intelligere omnino quâ locutione sit dictum, quòd omnes homines vult Deus saluos fieri, cum tam multi salui non fiant, &c.

Sed

non fieri, contraria esse non possunt. Nec sunt contraria quandoquidem in effectû non saluantur, quod stare potest, & debet cum affectu simplici salutis humanæ, ac proinde alio modo verba Apostolica intelligi possunt.

B 2

Tela regesta.

illis reperiunt. SS. Patrum verba perperam, decreta Conciliorum, quo non vadunt, per vim detorta, Patribus Societatis, quæ non cogitarunt, afficta, aliaque multa deformia, & viro illo indigna, ut nemo Catholicus & virtutum ipsorum amans existimare possit ista quomodolibet, sed nimia affectatione opprimendi eorum opiniones perpetrata esse.

Videtur enim libros eorum carptim, & celerrimè transcurrissè, ut hinc inde caperet, quæ in speciem videbantur hæreticorum erroribus alludere: ac deinde ex Scripturis aliter à se quam ab Augustino intellectis, ex Conciliis, SS. Patribus & Scholasticis tanquam laxa, utraque manu ineruditè ad obsterendos hostes accumulasse. Nam ecce in exemplum; non aiunt Iansenium cum Luthero, & Caluino negare gratiam cooperari voluntati, & tamen bene aiunt eò alludere: nam etiam si milites inculcet Iansenius utramque in bonum opus influere, negat tamen gratiam se ita attemperare voluntati liberæ, ut pro sua libertate possit illam abire, aut acceptare. Quod non tollit quominus semper gratia potiores partes habeat, & suam primariam obtineat dignitatem. Scripturam istam, Qui omnes homines vult saluos fieri, sæpe & valdè vrgent Iansenius, cum tamen non ignoret longè aliter, quam ipse dissimulet, accipi ab Augustino, & constanter eum recepissè interpretationem, quâ vtebatur S. Augustinus, abutebantur verò Massilienses. Sufficiat nunc nobis vnicus locus ex Epist. 107. Manifestum est eos, qui huic resistunt tam perspicuæ veritati non intelligere omnino quâ locutione sit dictum, quòd omnes homines vult saluos fieri, cum tam multi salui non fiant, &c. Et si quo alio modo illa verba Apostolica intelligi possunt, ut tamen huic apertissima veritati, in quâ videmus tam multos volentibus hominibus, sed Deo nolente saluos

Mirum

Tela ingesta.

Sed mirum est, ausos esse etiam S. Prosperum in eandem trahere sententiam, cum apertissime, non à Massiliensibus, hostibus suis capitalissimis, sed; verum à Iansenio & Magistro suo Augustino. Vbi est illud, inquit Epist. ad Rufinum, quod nobis quasi contrarium, à non intelligentibus semper opponitur; Quod Deus omnes homines vult saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire? Numquid non sunt de omnibus hominibus, &c. & illud, de solis electis propriè intelligi ibi alibi que docet. Nec repugnant alia illa verba, qua Thesum conditores allegant. Fulgentius quoque discipulus alter Augustini: Illud Apostolicum, Qui vult omnes homines &c. non sicut oportet, Massilienses intelligunt, qui hanc voluntatem, sicut in vasis misericordiæ, sic & in vasis iræ accipiendum existimant.

Sententiam quoque Iansenij de pœnis paruulorum, sciunt esse S. Augustini, & vtriusque Academia Belgica, cui è Louaniensi Ex. Viri M. N. Guiliel. Fabricius, Ioan. Palud. Guil. Mercerus, Aegid. Baius, Ioan. VViggers, Henric. Rampen, Ioan. Schinckelius, Corn. Iansenius, F. Michael Pallud. E Duacensi Bartol. Petrus Lintrinsis, Iac. Pollet, Franc. Syluius, Georgius Coluenerius nuper subscripserunt, & in vtraque Schola sapè publicè cum S. Augustino defenditur. Breuiter, Serenissime Princeps, Theses istæ ad suppressendam priorem Augustini Ianseniani dedicationem Celsæ. Sua dedicata, magnificis in limine promissis, si quis interiora aspexerit, non respondent. Clypeus Alcibiadis, sed inuersus; superficies formosa: Sileri intus sunt. Viros Religiosos, prudentes & eruditos, cum luctu affirmantes audiui: existimare se, infaustarum Thesium conditores, plus scâdali vicinis hæreticis, & mali Ecclesiæ Catholice,

Tela regesta.

Mirum est ausum Iansenium S. Prosperum in suam trahere sententiam, cum apertissime steterit à Magistro suo S. Augustino non ab Augustino Iansenij. Vbi est illud, inquit Epistol. ad Rufinum, quod nobis quasi contrarium à non intelligentibus semper opponitur, Quod Deus vult omnes saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire? Numquid non sunt de omnibus hominibus, &c. Bene illud de solis electis magis propriè, de aliis minùs ergo propriè ac minùs principaliter intelligi ibi alibi que docet. Accedit & in Theibus Fulgentius discipulus alter S. Augustini, à quo ita stat, dum ait l. de Incarn. c. 31. Vt enim quisque saluetur, nulla præcedunt humane voluntatis bona merita, sed sola Dei voluntas humane saluationis est causa. Non itaque voluntas humana, cuius partes agebant contra gratiam Pelagiani & Massilienses, asserentes re ipsa homines per se saluari posse. De effectu res est, non de affectu, vt dictum est.

Sententiam quoque Iansenij, more Aulæ solènter per Typo-Graphiarium, & Secretarium expeditam de Consilio quorundam DD. de pœnis paruulorum ita absolutam & certam sciunt non esse Augustini Academiae & Academicis, cum scripserit ad S. Hieronymum; Cum ad pœnas ventu est paruulorum, magnis (mibi crede) coarctior angustiis, nec quid respondeam, prorsus inuenio. Breuiter, EMINENTISSIME DOMINE, ad suppressendam priorem Thesium Theologicarum dedicationem REGLÆ INFANTIS CARDINALIS CELSITVDINI factam magnâ in limine scilicet Querimoniâ, si quis interiora aspexerit, non respondent, quod & accidit Iansenio, imponenti augustum & magnificum nomen Augustini. Clypeus Alcibiadis, sed inuersus; superficies formosa: Sileri intus sunt. Viros Religiosos, prudentes, & eruditos cum luctu affirmantes audiui: existimare Conditorum talium librorum plus scâdali Catholicis, & mali Ecclesiæ Christi.

Tela ingesta.

ce, isto vno libello conciliaſſes quam boni, omnibus P. Leſſij libris, & quotquot ab ipsis hic, a condito Societ. Collegio conſcripti ſunt.

Non eſt igitur, quod Celf. Suam iudicij & electionis pœniteat, quando Ianſenium ad Cathedram nominauit Ipreſem. Nemo e Belgio à centum forte & amplius annis, omnes veri Episcopi, quas Paulus ad Timotheum & Titum deſcribit, dotes propius in ſe expreſſit, nemo qui tantam apud omnes, qui nouerant, ſuſtinuit expectationem.

Tela regeſta.

Chriſtiana ſuis ſcriptis conciliaſſe, quam boni multis ante editis eruditiffimis libris, qui in Belgio conſcripti ſunt; accedentibus in hanc partem magna Academia Louaniensis vera Theologia Cathedraticis Doctõribus. Quamuis libro Ianſenij primũ viſo, congratulati ſibi ſint Miniſtelli aliquot Bataui, eum tandem diuinitus, ſi Superis placet, illuminatum ad ſua caſtra acceſſiſſe. Vti & Vraſilauicæ in Sileſia gloriati ſcribuntur, ſe ſuarum partium ſtrenuam propugnatorum eundem eſſe naçtos, cum Catholicis, in ea vrbe degentibus, ne quidem de nomine Ianſenius innotuiſſet.

Non eſt propterea, inquiunt, quod Celfit. Suam iudicij & electionis pœniteat, quando Ianſenium ad Cathedram nominauit Ipreſem, ſiquidem ex relatione bona & ſatis bona quorundam. Nemo e Belgio à centum forte & amplius annis, omnes veri Episcopi, quas Paulus ad Timoth. & Titum deſcribit, dotes propius in ſe præſerebat, nemo qui tantam apud omnes ſuſtinebat expectationem: Nouit Deus, & tempus docebit.

Hactenus, Eminentiff. Domine, de Querimonia Zeguerſiana contra Theſes, ſcripta de *conſilio P. S. I.* per Typographarium ingeſta & regeſta.

Nunc *Errata Typographica*, quæ Typogr. Louan. in ſua impreſſione commiſit contra libellum ſupplicem.

B ;

Menda.